

Lwów

Дирекція пошт, Відділ IV. а.

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто пошт. над. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає
від 1-го год. перепод.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 4/20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7/50 зл., Німеччині 7/50
зл., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. з. Рє-
мунія 150 зл., Болгарії 7/50
зл., Австрії 7/50 зл. Зали-
шок 1 зл.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

Засоби боротьби і оборони.

На маргінесі останнього доразового суду.

Коли ці рядки появляються дру-
ком, вбивник поліційного агента
Цехновського, Ботвін, буде розстрі-
лений засудом доразового суду.
Майже вся польська преса в один
голос признала, що смерть є єди-
ною карою за злочин молодечого
комуністичного фанатика. За пер-
шими звістками про одноголосне
обурення у всій комуністичній пре-
сі, прийдуть нові, ще зміцнені у
своїм тоні; комуністи вже нині на-
хвально до помсти за невинну
жертву, за свого товариша.

У такій атмосфері схвильованих
пристрастей нелегко доходити до
голосу зрівноважена рефлексія. Не
маємо наміру встрявати у цей дво-
бій, де сила та насильство є двома
формами одного й того самого по-
чуття — нестриманої ненависті.
Держава має свої закони, якими
користується для найкращої обо-
рони своїх інтересів. Виняткові об-
ставини домагаються, чи пак: на-
кладають керманічам держави —
чиновникам засоби для адержання рів-
новаги суспільного устрою. Та са-
ме з огляду на винятковість стано-
вища, в якому опинилася влада
зупроти одиниць, гуртків чи навіть
суспільної класи, ворожих до па-
вучого суспільного устрою, кож-
не прикладення закону для бороть-
би з небезпечними елементами для
держави — насуває питання про
законність приноврення мертвої
букви закону.

Живемо в добі та атмосфері, в
якій люде приналежні до різних
національностей і партій надто ча-
сто схильні вважати своїх против-
ників бандитами. Є це спадщина
воєнної психози — продовження
того озагірлого фанатизму, якого
прояви так швидко розвинула остан-
ня війна. Ставляти на один рівень
злочинців з людьми протилежного
замислу, хочаби найбільше
ворожого — це характеристична
ознака фанатиків, які вірять, що ли-
ше їх ідеї є єдиним спасенням люд-
ства. Нема сумніву, що політичні
фанатики можуть бути для держа-
ви небезпечнішими як звичайні
злочинці, які не мають претенсій
до напів істинного суспільного
устрою. А про те, коли закони не-
стунуть психологічними мотивами
людей, які доконують те, що з по-
гляду даних законів уважається
законним поняттям „злочину“.

Найбільш несприятливі вороги ко-
жнущому, об'єктивні дослідники ду-
хового перевертоту, що захопив

територію бувшої царської Росії.

Доразові суди, якими держава
карає політично небезпечні оди-
ниці не тільки не припинюють
впливу протидержавних ідей, а на-
впаки стають найкращими засоба-
ми їх пропаганди. Здається, зайвим

було би нині пригадувати тисячі
докази з історії, хоча би польської,

Перед львівським судом станув
учора характеристичний представ-
ник тої частини комуністичної мо-
лоді, яка не тільки фанатично
вірить у поваду своїх ідей, але
й готова своє пересвідчення при-
печатати своїм життям. Неза-
лежно від усіх нюансів станови-
ща зупроти самого факту злочину,
особи винуватця і зупроти звязаної
з цією справою цілої низки полі-
тичних моментів, неонин громад-
нини, що стежив за цілим процесом,
мусів поставити собі питання, яке
повинна довго важити на своїх те-
резах і сама Теміда: — чи такі
події, які вириваються щораз часті-
ше, не появлялись би рідше і не
проявлялись би в менше різних
формах, як би атмосфера, в якій
вони родяться, мала в собі більше
подиху свободи, себто більше зро-
зуміння причин, що пхають молодь
до таких остаточних засобів бо-
ротьби за свої пересвідчення?

Церква у Франції.

Цікава статистика.

З нагоди недавньої дискусії на
тему celibату подавали нам деякі
прихильники цього стану за зразок
між иншим також італійське та
французьке духовенство й його
корисну роботу для своєї суспіль-
ности. На випадок заведення за-
гального celibату в нашій церкві
обіцявали вони й для нашого на-
роду неабиякі благодати від буду-
чих целібсів. У звязку з цією ди-
скусією варто послухати, що ка-
жуть про роботу французьких це-
лебсів, про наслідки тої роботи,
і загалом про стан французької
церкви, самі західні латинники, лю-
де віруючі й вчені.

В німецькій католицькій тижне-
вику Das neue Reich (ч. 25 з 21. III.
ц. р. і ч. 37 з 13. VI. ц. р.) нахо-
димо дві перекладні статті про ка-
толицизм у Франції, написані одним
визначним американським католиць-
ким теологом і письменником у
нью-оркській „The Homiletic and
Pastoral Review (за грудень 1924).

Зміст статті такий:
Американські католики не можуть
вийти з дива, як це можливо, що
католицька Франція має атеистич-
ний уряд, котрий проганяє черців,
конфіскує церковні маєтки, припи-
нює платню священникам і т. д.
Щоби розв'язати цю загадку, ви-
брався автор статті нарочно до

Франції й приглядався на місці та-
мошньому релігійному життю. Пер-
ше, що впало йому в очі в поїз-
дах, готелях, ресторанах і гостин-
ницях, це загальне недодержування
церковного посту.

Автор заходив у різні порі до
різних костелів, щоби переконатися,
скільки людей приступає до
сповіді й причасті, яка є участь
вірних у недільних богослуженнях,
яка побожність серед народу і т. д.
Щоби переконатися, чи його помі-
чення правдиві, інформувалася автор
у досвідчених знавців місцевих відно-
син та у старих безпартійних свя-
щенників, що знали різні департа-
менти (округи) Франції.

Вислідом цих усіх помічень і до-
слідів є заключення, що Франція
не є вже віддавна католицькою
державою; це радше країна без-
вірна, атеистична. Всяке инше твер-
дження це або самоощука, або
свідоме ошукування інших. Те са-
ме, що про Францію, треба сказа-
ти також про Італію й Іспанію.

На 38 мільонів французького на-
селення є найбільше 4 мільйони
практикуючих католиків. Під цими
практикуючими католиками слід
розуміти таких, що ходять у неділі
й свята на Службу Божу, захову-
ють приписаний піст у п'ятницю, та
приступають до великої сповіді
й причасті. Найбільша парохія
в Парижі має округла 150.000 душ.
Із цього числа наледає 3.000 спо-
вняє мінімум релігійних обов'язків.
Із згаданих чотирох мільонів леда-
десять процент є мушми. В одній
визначній парохії поза Парижем із
числом душ 3.000 було ледає трьох
мушми, що сповняли свій великод-
ний обов'язок.

Наглядний свідомством релігійно-
сти французької суспільности є її

жертвенність на церковні цілі. Тре-
ба знати, що Франція є найбагат-
шим краєм Європи. Навіть тепер
після війни, не видно там нужди,
ані по містах, ані по селах. Навпа-
ки: французьке населення живе у
добробуті. Жебрак майже там не
стрінеш; кожний має роботу, кож-
ний добре одягнений, ситий і во-
лелений. Отже якби Французи бу-
ли добрим католиками, тоді пев-
но їх духовенство не жило би в
нужді. А так є справді. В Парижі є
з 80 парохіальних костелів. Паризь-
кий кардинал-архиепископ лише
в своїм цюгорічній пастирським ли-
сті, що сорок паризьких парохій
мусить удержувати своїм коштом,
(крім цього удержує ще 60 парохій
позаміських). Тих 100 парохій,
удержуваних кардиналом, не по-
криває навіть видатків богослуження!
Про сам Париж каже зреш-
тою найкраща парохія св. Кло-
тильди, що числить аж 150.000 па-
рохійців. Таке число вірних потребу-
вало би денне щонайменше 15
церков з стільки парохіями та бо-
длай 30 сотрудниками.

В Парижі є цілі дільниці, де не-
ма ні одного костела. Від довгих
літ не будується там нових косте-
лів, хоча число населення з року
на рік зростає. Правда, що уряд
не дозволяє будувати нових косте-
лів, але хочби й дозволив, насе-
лення певно не покривало би кош-
тів будови. Що гірше: уряд зайняв
багато прегарних старих костелів
на різні світські цілі, других стіль-
ки костелів стоїть опущених, занеда-
ваних і в руїні. Славна катедральна
Реймс, знищена війною, ніколи не
була би діждалася відбудови, якби
не американські долари.

А який своєрідний той французь-
кий католицизм! Не рідко мож-
на бачити жінку, що вважає себе
дуже доброю католицькою, присту-
пає до св. Тайн, відбуває навіть
паломництва до Люра, а при цьо-
му читання найгірших плодів літе-
ратури це її насущний хліб. І в
цьому не додає вона нічого лля-
го. Бувають навіть такі, що в час
самого паломництва до Люра чи-
тають суворо заборонені церковю
книжки.

Якеж французьке духовенство?
Воно загально побожне й аравко-
ве, але недосвідчене й без найме-
шого впливу на своїх вірних.
Французький парох не відважиться
давати своїм парохіанам раду в
якійнебудь політичній справі. Його
слухачі зробили би напевно саме
щось зовсім протилежного. І насе-
лення і уряд сталяться до духо-
венства з легковажанням і погор-
дою. Нема в Франції такого зви-
чаю, щоби хто на вулиці поздо-
ровляв стрічного священика. В час
світської війни в одній тільки като-
лицькій Франції обклакували свя-
щенників до війська.

Г. Французький
(Докладніше буде.)

По широкому світі.

Справа опантії.

У відповідь на польську редакцію
про примусову висилку
німецьких опантії в меж Польщі,
німецька рада монахи прийняла
своє рішення, щоби домогтися від

Red. čas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 565/25.
W imieniu Międzysojuszniczej Polskiej! Sąd
powszechny kasy orzecni na wniosek Prokura-
tory we Lwowie, jako Trybunał Pre-
sowy we Lwowie, że treść artykułu, umie-
szonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 169
(10.552) z dnia 1. sierpnia 1925. pod tytułem:
„Dowody politycznego wzbudzenia w Lwowie“
dotyczy zawężenia wiadomości zbrodni § 65
z ustawy karowej, która dokonana w
dni 1. sierpnia 1925 r. konfliktuje z ustra-
nieniem i zagadką zniknięcia snego ra-

kladni wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego
rozpraszania tego pisma drukowego.
Zagadkę wydał nakaz odpowiedzialnemu
redaktorowi tego czasopiisma, by orzeczenie
niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym
numerze i to na pierwszej stronie. Nieu-
konanie tego nakazu pociąga za sobą na-
stępstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z
17. grudnia 1893 Dz. p. r. Nr. 6 z 1893 i
zakazanie za przekroczenie na grzywnę
do 400 zł. p. Lwów dnia 4. sierpnia 1925 r.
Kohman.

ького уряду видалення усіх Польків з меж Баварії.

Ще один ультимат.

З Мадриду повідомляють, що термін, уділений Абд-ель-Крімові на представлення відповіді на мирові пропозиції, ще перейде 15. п. м. На випадок негативної відповіді Іспанія грозить наступом, який розпочнеться десантом, висадженим у кількох точках побережжя.

Міжнародний суд над подіями в Китаю.

В Англії складено в парламенті офіційну заяву уряду, що в справі танганьських подій порозумілося 5 великих держав скласти спільну слідчу комісію, до якої буде призначений також представник Китаю.

Закордонні студії.

(Громадянству на обмірковування).
(Надіслана стаття.)

Голубі (Данія).

Коли чуєш про те, як культурні народи цілого світу дбають про освіту молоді, то мимоволі насупляються думки про нас, — що ми робимо, як робимо та що ми в нашому положенні робити мусимо...

Нам не приходится і мріяти, щоб наша молодь здобувала освіту в такий спосіб, як молодь інших народів. Ми не можемо собі дозволити розкоши більшості молоді для студій, організування пливачих університетів, бо ми ще боремося за наші школи на нашій землі.

Але ми всі годимося з тим, що в час, коли наша батьківщина поділена й шкільництво наше на рідній землі переживає страшну кризу, ми мусимо дбати, щоб найбільша кількість молодих Українців здобула освіту за кордоном, пізнала чужину й в той же час дала чужині знати про трагічне положення нашого народу та про його незломні змагання.

Перед трьома роками рахували ми на чужині окоуло 3000 нашого студентства. Ті 3000 були „дисльоквані“ дуже й дуже невдало. Більша частина, понад 60 проц., стягнулася до Чехії, де легше вчитися, легше жити. Все йшло туди, врештою зовсім не думаючи, що

всі „полекші“ накладають на всіх нас далекойдучі моральні зобов'язання супроти допомагаючих. І з оглядів пізнання чужих народів таке скупчення дуже шкідливе. Коли планували Чехії разом зі Словакією зайнятися понад 2000 молодих Українців, то скільки мусило бути нашої молоді по інших країнах? Тимчасом по інших центрах живе у злиднях дуже маленька кількість нашої молоді. Негативні наслідки такого анархічного безпланового розміщення нашої молоді еміграції дуже швидко вийдуть на денне світло. Досить того, що вже тепер під політичним оглядом маємо страшну силу „чехо- (читай „антанто“) філів“, проти яких стоять невеликі групи студентства польного, яке незважає ніяких суароти тої чи іншої держави. Це примусове „фільство“ дуже й дуже шкідливе, бо воно паралізує вільний політично-суспільний розвиток наших молодих сил, які такі мусять бути колишні працівниками на полі культурно-громадському, провідниками політичними... Проте історія може нам усе не ще до деякої міри вибачити, бо в час „інтернації“ ми мусили йти дорогою найменшого спротиву для врятування від фізичної й моральної загибелі молодих кадрів нашої суспільності по таборах.

Зовсім инакше стоїть справа під теперішню пору. — „Таборити“ в подальшій більшості примістилися. Для решток знайдеться місце біля більшості. Еміграція нашої молоді менш-більш „устабілізувалася“. — Тіж 3000 донині перебувають за кордоном. Поволі починається рееміграція. Зміни заходять тільки в розподілі по різних центрах. Всі зміни спричинені фінансово-господарським положенням окремих держав. Все вказує на те, що починається нова доба в житті нашої еміграції. — Край дає тільки невелику кількість молоді й то лише до Чехії. По інших країнах кількість нашого студентства дуже швидко зменшується й при тому виключно задля страшної нужди. — Це все означає, що прийшов час, коли перед нашим загальним стає питання вдержання на студіях за кордоном більш здібніших та пляномірної сталої висилки забезпечених студентів за кор-

дон. Необхідність того зрозуміла сама собою. Це саме завдання стояло перед українським загальом і в минулі роки.

Але до його сповнення підходив зовсім инакше. — Молодь емігрувала масово, кадри не були скрісталізовані — тому й загаль не міг виконати свого завдання. Кожен тепер лишив цю справу без уваги, то протягом ближніх років, навіть, семестрів, не матимемо нашої молоді на жалких чужих школах, крім чеських. До цього не можна допустити, бо рівночасно з ліквідацією нашої академічної еміграції по різних центрах скінчуться й та „розпінна“ праця нашого загалу, яка ськ-так провадила молоді. Минулі роки нас багато чого навчили й ми мусимо використати той досвід. Найголовніше, на що треба звернути увагу, це матеріальне забезпечення всіх тих, хто ра всяку ціну мусить лишитися далі на студіях за кордоном, чи хто згідно з рішеннями відповідних органів висилається на студії. Незабезпечене студентство, наскільки перебування його на студіях не визнається за кінцеве, мусить чи пробиватися далі власними силами, чи ще збільшити еміграцію в Чехії.

Наскільки ми цікавимося будучиною нашого народу, то мусимо студії нашої молоді закордоном поставити поруч з головними нашими національними завданнями. Цим має зайнятися цілий український загаль через ті самі органи, які ведуть справу нашого високого шкільництва. В цій праці не повторювати „дисльоквані“ помилок минулих років, а до забезпечення притягнути всі фінансово-господарські українські підприємства й навіть сільські громади. Зараз же на широку скалю почати висилання стипендіатів. До всіх заможніших родин звернутися із закликом посилати своїх дітей на чужі високі школи. Не треба боятися, що це шкідливо відібеться на розвиткові наших високих шкіл. Стільки більш користі буде від студій за кордоном, ніж на польських школах. Після зміни валютних відносин у Польщі це все значно полекшиться і з матеріального боку. І колиб цілу акцію розділити в той спосіб, щоб громадянство в краю перебрало на себе

висилку нових стипендіатів, а еміграція в Америці удержувала старших, які стоять на половині дороги, то тоді усувалась би небажана плутанина і „конкуренція“ (благинна поміч) в так важкій справі.

Не забувати, що цього вимагає від нас наша майбутність! Не пригадуємо перед матеріальними жертвами, коли ми нації здібна до самостійного життя!

Досить згадати, що цього року в Німеччині, яка дає широку можливість до пізнання не тільки німецького народу, але також цілої Європи, залишилося тільки 5 при нашого студентства. Таке зменшення помітно і в Австрії, і в Данії. А в південно-західній Європі зовсім не маємо наших студентів.

Не лишаймо цього без уваги, бо протягом короткого часу по головних академічних центрах Європи знов не буде видно України і не буде чути про Україну, та тим же більш завузиться зарочване коло нашої національної пасивності. Н.

Доля і недоля нашого театру.

1. Будинок без театру.

Вакаційне дозвілля є доброю нагодою до міркувань над такими романтичними бажаннями як власний, національний театр на вершині сучасних домагань. Це є тема невичерпана для фантастів та реалістів, засуджена на доаголітну рецидиву. Питання: „а що ж з нашим театром?“ повторюють у нас щораз частіше у товариській розмові в такім самім тоні як „ов? то ви ще надужі?“

Більшість громадянства є тої гадки, що справа нашого театру зайшла у вищкову стадію недуги. Люде не заперічують, що в цю сталію зайшли перш усього вони, і з ними все довкола. Нема в нас справи, яка стояла би менше вишкочково, себто природніше, як саме наш театр, який... не стоїть і не так хутко стане. „Природно“ не значить: „як слід“, а значить тільки те, що наш загаль не повинен дивуватися наслідкам, якщо знає їх причини.

У нинішній стадії театральної справи треба відрізнити два різні

Андрій Чайковський.

Гулка і Смулка.

Гумореска.

1.

Другого року після того, як Андрій Смулка перейшов на університет до Львова, йому трапилася така пригода.

Стрічає його на вулиці якийсь панок, вже адалека всміхається до нього і вимахує руками:

— Здорові були пане Гулка! ви вже по maturі? Як ми вже давно не бачились!

— Я, пане, не Гулка — каже...

Він зразу вважає це за жарт, дивиться на Смулку поглядом цілої гами почувань, відтак прохає в нього вибачення, що помилився, і йде далі.

На другий день стрічає його на вулиці якийсь другий панок, таї відразу:

— Пан Гулка...

— Ні не Гулка — каже та йде далі...

Такі зачіпки траплялися йому дуже часто. На різних вулицях Львова, у різних порах дня, різні люди вмовляли в нього, що він Гулка, і він мало вже і сам не повірив, що він справді Гулка, коли на його тільки людей свідкує.

Та те, що було досі, ще би нічого, — та ось послухайте, що йому трапилось одної неділі.

Десь біля полудня айшов він на Високий Замок пройтись. Днина була напівчуд гарна, погідна. У той

час було тут людей мало, бо саме обідня пора була.

Йде собі та підсвистує якусь веселу арію, аж чує, що хтось хопив його знечева попід руку:

— Прешнь раз повелось мені на-решті піймати тебе, — вже мені не втечеш...

Дивиться, а його держить під руку якийсь по святочному одягнений добродій з грубим животиком, на яким розложився гадюкою грубий золотий ланцюг від годинника. Лице у його сите, адоволене, гладко виголене, рум'яне. Видно, що він сам із себе дуже задоволений. А що до його сили, то по тому, як він Смулку держав за руку, він пізнав, що він і волові дав би раду...

Не встиг він висказати свого здивування, чого саме він від нього хоче, а він лепече:

— Полую на тебе, полую і ніяк не можу тебе піймати... Що ти собі, гільтаю, думаєш, — Він погрозив йому жартоливо своєю грубою палицею — бідна Корнельця то вже мало яйця не знесе, так сусититься за тобою, а ти мов у воду пірнув... Зі мною — моспане, так не можна, — ти мене знаєш, — колиб що до чого прийшло, то я, моспане, і так потраплю... і він знову погрозив своєю палицею, але трохи инакше, як першого разу.

А тут, як на нещастя, на шлій лінії нема живої душі, окріч їх двох.

— Мені здається, ласкавий пане — каже Смулка, що ви помиляєтесь щодо особи, я зовсім не той, за кого ви мене вважаєте...

— Що? ти туди? го-го! а то жартуєш з тебе, і шельма навіть не засміється! Ні, небоже, ти туди не загинай, бо не вигнеш, а зломити... кажи, чому так довго не приходив?

При тих словах стиснув його ще душе під паху мов кліщами і поглянув своїм повним лицем в очі...

Що йому було робити? Виправдуватися але, бо ще палицею по-частує. Треба якомога проволікати розмову, та може надійде поліцей і освободить його з цієї пастки...

— Я в останні часи, — каже — дуже вчмєся... по двадцять годин на добу, я мав, бачите, екзамен під носом...

— Коли так, то я розумію... екзамен, то перша, головна річ, без цього то людина така як ти, цілком дурень... хоч правду кажучи, ціла то твоя наука не варта свинячої ратиші... Та скажи мені, голубе, скільки ти до цього екзамену вдохлих свиней порізав? хехе...

З такої балаканини Смулка нічого не розумів... а тут якби хто загляв, нема нікого ні людини, ні поліцей... він став і не знає, що йому сказати... Лише очі на його вибаривали...

— Ну, ну, я знаю, ти не лише свиней здохлих ріжеш, а і коней, коров, псів, а може і мишей, хехе... Та воно так: зайди ти коли в будний день до мене, а побачиш покрапану свинку, зарізану, здорову, мов горіх! і ти побачиш, як виглядає здорова свиня, побачиш м'язок, серце, утробу, побачиш, яке воно у здорової свині, а тоді вже знатимеш краще, як хвору свиню лічити, от воно що... Бо я хорої штвки

певно не куплю. Знаюся на цьому краще, ніж твій брат, свинський лікар... Кажу тобі, що від трицяти літ, як я став своїм майстром, мені ніразу не трапилось купити хорої свинки...

Тепер Смулці стало ясно: цей товариш, то певно різник, а цей, за кого він його вважав, то певно якийсь ветеринар.

Зараз хотів свого товариша попрашати, і розстатися з ним, і хотів легенько свою руку освободити з його обіймів, — вже й руки терпнути стала — та він це зараз змркував:

— Що? дезерція? го-го! — мій голубе, вибий собі цю пусту думку з голови, добре, що тебе раз піймав... йдеш до нас обідати, та й годі... — крикнув йому в ухо, та й ще душе за руку стиснув.

— Перепрошую дуже, каже, у мене обід заплачений в університетській столовій...

— Дурна твоя університетська столова... ти там цього на Великдень не понюхаєш, що у мене у будинку їдять... Ог голодомори ви бувають пообідав, а кіндох все своє адишує співає... Знаєш ти, що сьогодні у мене на обід буде? Борщ. А знаєш, який борщ? палиці облизуватимеш... сам цар Давид такого борщу не їв... Борщ з свининою, як моя Магдуса варити вміє.

Він ці слова так голосно крикнув, що аж гурток горобців, що на дереві цвірінькали, сполохався і пофуркав далі.

(Продовження буде)

ж, на Мадярщині білий терор — а проте не чули там про інституцію доразових судів. Всіх судять там в звичайному поступуванні. Тільки в Польщі не так.

Врочім атентат Ботвіна це політичний мід. А тик було так мало, що тут не повинна заходити потреба доразового суду і під шим оглядом трибунал не повинен риководитися тільки мертвими буквами закону.

Мотиви вчинку Ботвіна наскрізь ідейні. Він вбив провокатора, вбив чоловіка, якому подібні в 1905 р. так часто падали на вулицях Варшави з рук польських терористів з П. П. С. Правда, Цехновскі був на польській поліційній службі, але само воно не може ще йому зсидати симпатії серед чесних людей.

Життя Ботвіна не завидне. Коли вибухла війна — мав 9 літ. Мати йшла на місто, аби годинами стояти „в хвості“, аби дітям причастити хліба. Йогож в той час вихувала вулиця. Від 14 р. життя він вже працює на себе і родину. Бажить нужду, нерівність і йде до комуністів, бо чус, що вони годяться шось для нього приманчиве, що вони заіцають рівне життя для всіх. План морду не повстав в Його душі. Хто инший йому це піддав, а він як дисциплінований член організації тільки виконав Його.

„Не прошу ласки, тільки права. Але як що це називається ласкою то прошу ласки іменем Його і Його нещасної матері. Прошу в момент, коли смерть стає над Його головою і вишкірює зуби. Нехай Ботвіна судить звичайний суд“.

По промові д-ра Аксера предсідник звернувся до обвинуваченого і спитався, чи цей не має ще чогось сказати. Ботвін тільки хитнув головою.

Оголошення присуду назначене на другий день.

Присуд смерти.

Біля 10 години ранком вул. Баторія залягли великі маси цікавих. Густі поліційні патрулі з наїженими багнетами з трудом заводять порядок. Такий сам натовп перед входом до суду.

Кілька хвилин по 10 г. входить трибунал, а описія вводять Ботвіна. Йде спокійно, ні один нерв не дрожить на Його лиці.

Всі встали і предсідник проголосує присуд, на основі котрого Ботвіна засуджується на

кару смерти.

На салі мертва тиша. Всіх очі спрямовані на засудження. А він вали спокійний, тільки лице блідніє а очі дивляться униз. Предсідник виниляє годинник і назначає екзекуцію на 12:30 г.

Забирає ще голос обор. д-р Аксер і просить додатково ще о 1 годину, аби засуджений міг приговоритися на смерть. Просить теж, аби предсідник іменем засудженого оборони просив президента держави про помилування, мотивуючи це тим, що це молодий хлопець, що життя Його бездоганне, що походить з бідної родини, яка не могла Його як слід виховати, що вчинок виконав з ідейних мотивів.

Предсідник дає додатково ще одну годину й прихилиється до прохання оборони.

В пригнобленому настрої публіка опускає салю. Ботвіна вивозять на побачення з ріднею.

Екзекуція.

Казимирівська вул., де знаходиться т. зв. „Бригідки“, куди привезли Ботвіна в критій поліційній кібітій, в цих сторін обставлена поліцією. Нікого туди не пускають за ви такою польційних комісарів, агентів і представників преси.

Перша година, а ще невідомо чи президент помилував, чи ні.

Все приготовлене. Малий заулук між стінами тюрми обставлений

військом. Є це так малий простір, що деліквент, кордон війська, під діл, який має віддати салю і трибунал певне стоятимуть один біля другого. На ту тему йдуть балачки — бо досі смертні присуды виконували в другому місці в'язничного подвір'я. Під муром два білі стовпи, які придержують напханий солою сінник. Тут стане деліквент — а сінник на це, аби куля, скісно вдаривши в мур, не відбилася.

Наближається година 1:15. Пронеслася вістка, що вже трибунал приїхав. Пан президент не скористав з права...

Хвилювання росте. Кожний мимоволі звертає очі в довгий, переулок, звідки мають вивести Ботвіна.

Показуються члени трибуналу. Лиця їх змінені. За ними наче мара, похилений, прибитий, а руками схрещеними на грудях жидівський духовник. На лиці мертво-блідий. Убраний в ритуальний стрій. Глянув на місце страчення, ноги під ним задрожали, в очах появилися слюзи. Просить прокуратора, аби йому дозволили відійти, бо цього не перенесе, зрештою Ботвін і так безконфесійний. Відходить.

З кінця переулку пронісся якийсь голос, спів. Кінцеві акорди „Інтернаціоналу“.

В оточенні поліційників і жовнірів показується Ботвін. Йдуть скоро. Ботвін уриває „Інтернаціонал“ і починає співати „Червоний Прапор“.

„A jednak przyjdzie dzień zapłaty
Sędziami wówczas będziemy my...“

Стас на означеному місці. Жовнірі готувать кріси. Відчитують йому ще раз присуд.

Не дає завязати собі очей. Хвилина страшною мертвою тиши і грохот стрілів. Ботвін паде, поцілений чотирма стрілами. Лікар констатує смерть і Його кладуть у готову вже тендітну труну.

НОВИНКИ.

— Приятельська погранична розмова. З ріжних відтинків польсько-радянського кордону повідомляють про нові перепалки поміж відділами корпусу охорони пограничя й атакуючими їх бандами, що появилися під радянського кордону. З військової станції к. села Горюхівка (Волин.) доносять про гостру виміну стрілів, після якої диверсанти завернули в глибок рад. території.

— Балканські фаворити. У м. Платині в Болгарії вилетів у повітря склад вибухових матеріалів, поміщений недалеко сталійного будинку. Болгарська телегр. агенція заявляю, що це — сонце зайнило. Будемо вичіпати й повірмо.

— Старий млин знов розпустив лоттону. Відомий зі своєї балакучості мішечкий шар Вільгельм завовав був на якийсь час. Але як отсе позують, часоси він знову забалакав. Один пастор подає „Песті Гірлянд“ розмову з пісарем. Пісар між иншим сказав таке: „Вірну в силу Німеччини. Мій нарід же і я жду також“. Американоські часоси позують знову другі уривки висказів б. пісара. В них висказується Вільгельм досить ясно і широко про Америку. Він дорікає гостро Америці за те, що вона астрала в війну з Німеччиною, хоч була з нею заприятельна. До цього спонтанно й хіба дажда зясу, бо не можна припускати, щоб Америкні розходились про повалення Гогенцолернів. Це був би новісеп такий самий, як і повалення змер. президента, а заведення монархії... Німеччиною. Республіка в Німеччині не відповіла духові німечького народу і довго вона не потриває. Свої маріанки кінчить Вільгельм закликом Америці, що вона забула про засади Гогенцолернів, за часів Вашингтона і віддичалась тепер... Версайським трактатом. Не знати, чи теперішні промови пісара будуть робота стільки гучу, що колишні. Здається ні, бо часи помітно змінилися.

3 судової салі.

Процес Корнгабера і тов. — за обманство і вимушування. 25-ий день розправи.

На початку розправи предсідник оголошує рішення трибуналу щодо попередніх вносень оборони й прокуратора. Довушено яко свідок Михайлашу Даниш

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Дентистично-технічне заведення

Максиміліян Мор

б. асистент і управитель д-ра Вахльовського

Львів, вул. Подєвського 9.

Для урядників і учеників 50% знижка.

2218 20-20

і Івана Маринюка на обставину як Ст. Паньч, переписав 5. пересня м. п. Візмолешо внесенню про переписання дат у книгах друкарні „Під“ відносно часу служби Ст. Паньчущина, відмолешо переписання доказу, чи Микитин належав до кожної партії, відмолешо переписання Ст. Паньчущина на обставину, де він перебував перед 5. пересня.

Предсідник приступив до переслухання знавців писем (мола йде про анонімний лист в справі Штайгера).

Д-р Гдушкевич вносить переслухати ряд свідків (о. Гоголів Паньчущина з Голого, д-ра Льва Хоміського з Каміньки стр., п. Михайла Баранька учителя в Горішній на доказ, що саме один з похиланих знавців, Францішек Вальчук, допустив у своїй микитій діяльності як судовий знавець писем кардинальних помилок. Д-р Кібіц вносить переглянути акти б. справ Барана у львівському суді, з яких вийде, що инший знавець, Пісевич, теж казав як на автора одного листу — заосім фальшиво. Д-р Грек звертає увагу, що ця справа може набрати ширшого світового розголосу й тому не слід покладатися на оренчення, компромітуючих знавців. Прокуратор протинється осуджуванню а priori оренчення записаних знавців.

Трибунал відхилює усі внесення. Знавці отримують з рук предсідника листи, які мають стати предметом їх розсуду й виходять для переведення експертизи.

Слідє переслухання чергового свідка підкомісаря Леона Кайдана, ний команданта комісаріату П. діляний у Львові (Городенького). Свідок казав, а предсідник стверджує це документально, що м-ство внут. справ звільняло свідка з урядової тайни відносно кол. урядового відношення між свідком і Микитином.

З кінцем червня 1924 р. зголосився до свідка на поліцію Микитин і заявив бажання виявити певні дані з діяльності комуністів на терені Польщі. Подав, що працював в партії. Свідок ствердив, що інформації Микитина є певні й загальні. Мик. називав комуністів, які здебільша були вже арештовані або відомі поліції. Говорив про справу Брехера і Шлюсера. Всеж Кайдан увійшов з Микитином в „контакт“. Микитин став офіц. конфідентом поліції, інформуючи її про всі справи на місцевому терені. (В хвилині віддання числа до друку триває дальше переслухання ком. Кайдана).

Біржа.

Львів, 6. серпня 1925.

Гроші.

Амер. док. 5:75 — 5:80, канал. док. 5:50 — 5:60, чеськ. кор. 0:16 — 0:17, дол. 0:0250 — 0:0275, франк. франк 0:25 — 0:26, швайц. фр. 1:03 — 1:04, англ. фунт. 25:80 — 26:00.

Золото. 20 кор. 22:00 — 22:20, 20 франк. 20:00 — 20:10, 20 марк. 25:0 — 25:10, 10 руб. 27:40 — 27:50.

Срібло. Австр. кор. 0:44:60 — 0:44:75, 3 лв. кор. 2:35 — 2:36, фльорени 1:20 — 1:22, рубл. 1:68 — 1:90, рубль дрібним сріблом 0:85 — 0:86.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру О. Мітнєвич.

Монастирська:

7.VIII. „Казка старого млина“.

14.VIII. „Запорожський клад“.

Битки:

8.VIII. „Ой не ходи Грицю“.

9.VIII. „Запорожець за Дунаєм“ і „Вечеринка“.

12.VIII. „Пан Твардовський“.

13.VIII. „Біла“.

Надія:

10.VIII. „Най нашого життя“.

11.VIII. „Монахи“.

Бучач:

15.VIII. „Вихрест“.

16.VIII. „Запорожець за Дунаєм“ і „Вечеринка“.

17.VIII. „Гейша“.

На „Рідну Школу“ зложив: Замісників на могошу д-ра Миколи Стойка Веч. о. Євген і Ларія Гаврилюки 10 зол. а Вд. Богдан Попель 3 зол. За ці жертви складає щире подяку Шан. Жертводавцям — Гол. Управа УНТ.

Пані Гвоздинова, жена о. Леопа, зголосилась по лист від мужа до о. Мосори в Скоди.

163 1—2

Лекції англійської мови при Методистській Місії починаються від 1. вересня 1925 р. Вписи відбуваються в понеділок, середу і п'ятницю від год. 3—7 після обідів в будинку Місії, площа Бернардинська 17. — Управитель Ж. Гамлон. 123 а) 5—5

ПРИМУ на становище даї планочки з нитою гімназі або учительського семінара. Поміч в науці і спорті в дома. 5 хвиля ходу від державного учительського семінара. Зголошення до адміністрації „Шлях“ від „Станія Олени“. 164 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Оператор

д-р Д. Сассовер

довголітний лікар загального шпиталю у Львові, ординує тепер

52 Львів, Колонтая 7. 9—10

Д-р ЖИГМОНТ ЗЕЛЬЦЕР

до недуг носа, ушей, горла і гортани

28 переніс обциліацію на 19-20

вул. Ягайлонську 7, 1. п.

Телефон ч. 27—07

Лікування Діетермою і лампою „НЕЙО“

Чекопяда
А. Пясецький
7-2
фабрика
Краків

Український Інститут для дітей і Перемишльської Перемиської адміністрації наглядательки Близни Інформанії подасть. Управа Інститута в Перемишлі, вул. Татарська ч. 4. Прошення вносити до 15. серпня 1925 р. Михайло Демчук, управитель Інститута. 153 3—3

„КНИГА ПСАЛЬМІВ“
переклад на українську мову
спіах. д-р Ярослав Левицький.
Ціна 2:50 зол. (враз з почт. пересилкою).
Замовляти в автора: Львів, вул. Як. Стешки 15. „Книга псалмів“ позинна знайтися в кожній українській хаті! — Спішіть, бо 41 наклад не великий! 6—2

МАМИ пам'ятайте, що одинокими доцільними 135в для дітей в тільки 1—1
ПУДЕР, МИЛО І КРЕМ
BÉBÉ-SZOFMANA
першого винахідника. Немає наслідуювника.

ПОЗІР СТРИЙСЬКЕ ПЕРЕДМІСТЯ.
В неділю дня 9. серпня 1925 о год. 5. попол. відбудуться Загальні Збори „Групи УНТ. ім. Тараса Шевченка“ на Стрийським, у власній домівці при вул. Сувійського ч. 21 зі слідуючим денним порядком: 1) Відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів. 2) Звіт уступальної Старшини з діяльності попереднього року. 3) Звіт касієра. 4) Реферат в справі докінчення будови школи. 5) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолютної Комісії. 6) Вибір нового Визначі і Контрольної Комісії. 7) Внески і зявляти. — З огляду на важкість докінчення школи, проситься о чисельну участь. — Старшина: Д-р Іван Волошин голова, Іван Палак секретар. 142 2—2

НА РАТНІ
Фірма „ДРЕССІНГ“
Львів, Сикетуєвська 8.
Поручає готові і на замовлення убрания мужиські і діточі а першорядних матеріалів.
„ДРЕССІНГ“
Львів, Сикетуєвська 8.
НА РАТНІ